

แนวทางการจัดบริการ : บริการคลินิกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังและโรคหืด (COPD & Asthma Clinic)

**แนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดบริการคลินิกคุณภาพโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง
ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข**

คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาโรคไม่ติดต่อ ด้านโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำแนวทางการจัดตั้งคลินิกโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังคุณภาพ เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของโรงพยาบาลแต่ละระดับ รวมถึงกำหนดให้มีตัวชี้วัดผลลัพธ์การให้บริการที่ชัดเจนมากขึ้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพิ่มการเข้าถึงบริการคลินิกที่มีคุณภาพ มาตรฐาน ของผู้ป่วยโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง
2. เพิ่มศักยภาพการให้บริการคลินิกโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังของโรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน ตรงความต้องการของประชาชน บริบท ศักยภาพ และความพร้อมของพื้นที่

ตัวชี้วัดบริการสุขภาพ ด้านโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

ตัวชี้วัด	ข้อมูลติดตาม	ปี 2567
1. อัตราการเกิดการกำเริบเฉียบพลันและการนอนรพ. ในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (ครั้งต่อ 100 ผู้ป่วย)	HDC	≤ 110
2. อัตราการเกิดการกำเริบเฉียบพลันและการนอนรพ. ในผู้ป่วยโรคหืด (คนต่อ 100 ผู้ป่วย)	HDC	≤ 20
3. ร้อยละของโรงพยาบาลที่ให้บริการครบตามเกณฑ์แนวทางการ จัดตั้งคลินิกโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง	กบรส.	60

แนวทางการจัดบริการ : บริการคลินิกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังและโรคหืด (COPD & Asthma Clinic)

1. รายละเอียด สมรรถนะการให้บริการ

กิจกรรม/บริการ	สมรรถนะ					
	P+	P	A+	A	S+	S
คลินิกเฉพาะโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (COPD Clinic)						
การประเมินสมรรถภาพปอดเพื่อวินิจฉัย	+	+	+	+	+	
การประเมินสมรรถภาพปอดประจำปี	+	+	+	+		
การประเมินการสูบบุหรี่ / ให้คำแนะนำหยุดสูบบุหรี่	+	+	+	+	+	+
การติดตาม MMRC/การติดตาม CAT	+	+	+	+	+	+
การติดตาม 6 minute walk	+	+	+	+		
การประเมินภาพ X-ray	+	+	+	+	+	+
การติดตามการใช้ยาพ่นควบคุม	+	+	+	+	+	+
Pulmonary Rehabilitation เมื่อมี MMRC ≥ 2 หรือมี Exacerbation	+	+	+			
ฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่	+	+	+	+	+	+
คลินิกเฉพาะโรคหืด (Asthma Clinic)						
การประเมินสมรรถภาพปอดเพื่อประเมินผลการรักษาด้วย PEFr	+	+	+	+	+	+
การประเมิน Asthma control โดยใช้แบบประเมินตามมาตรฐาน	+	+	+	+	+	+
การประเมินการสูบบุหรี่ / ให้คำแนะนำหยุดสูบบุหรี่	+	+	+	+	+	+
การติดตามการใช้ยาพ่นควบคุม (ICS containing treatment)	+	+	+	+	+	+
การทำ Asthma Action Plan	+	+	+	+	+	+
ฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่	+	+	+	+	+	+
การติดตามการรักษาด้วย Peak Flow Meter	+	+	+	+	+	+

2. องค์ประกอบการจัดบริการ

องค์ประกอบ	รายละเอียด
ด้านบุคลากร	1. แพทย์, พยาบาล, เภสัชกร, นักกายภาพ 2. อบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการดูแลผู้ป่วย COPD และ Asthma
ด้านครุภัณฑ์และเวชภัณฑ์	1. COPD : Spirometer 2. Asthma : Peak Flow Meter
ด้านงบประมาณ	1. งบประมาณสนับสนุนให้ รพ. มี Peak Flow Meter ประจำคลินิก 2. งบประมาณสนับสนุนเพิ่มทักษะการทำ Spirometry 3. งบประมาณสนับสนุนการพัฒนาข้อมูล HDC เพื่อ M&E สำหรับ COPD และ Asthma 4. งบการจ่ายเพื่อผลลัพธ์การบริการ รูปแบบ Value based payment
ด้านระบบสารสนเทศ	1. ระบบเชื่อมโยงการนัดหมายผู้ป่วยที่ถูกส่งต่อจากแผนกอื่นๆ เช่น ER มาที่คลินิกเฉพาะ Asthma, COPD 2. ระบบข้อมูลสารสนเทศ HDC สนับสนุน Service plan
ด้านสถานที่	พื้นที่สำหรับจัดบริการเฉพาะโรค COPD, Asthma, ที่มีการดำเนินการโดยสหสาขาวิชาชีพ

ขั้นตอนการดำเนินการเมื่อผู้ป่วยโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเข้ามารับบริการในโรงพยาบาล

